

ชื่อเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย
ผู้วิจัย อุกฤษณ์ ชำนาญไพโร ปริญญา ปร.ค. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค)
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ภูษิต บุญทองเถิง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
 ศศ.ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำการสอนระดับปฐมวัยและมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่มีประสิทธิภาพ 2. สร้างรูปแบบบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย และ 3. ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย และประเมินผลพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการดำเนินการวิจัย มีดังนี้ 1) กลุ่มสถานศึกษาที่สอนระดับปฐมวัยและมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่มีประสิทธิภาพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารุงเทพมหานคร และในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนปฐมวัย รวมจำนวน 10 ราย 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 ราย ครูผู้สอน 5 ราย ผู้ปกครอง 10 ราย นักวิชาการ/ศึกษานิเทศก์ 3 ราย และผู้เชี่ยวชาญ/อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย 2 ราย รวมจำนวน 25 ราย 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 2 ราย ครูผู้สอน 6 ราย ผู้ปกครองนักเรียน 5 ราย รวมจำนวน 13 ราย และกลุ่มนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนทดลอง จำนวน 30 คน และโรงเรียนควบคุม 18 คน รวมจำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และแบบประเมิน
พัฒนาการเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำการสอนระดับปฐมวัย
และมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า สถานศึกษามีความรู้ ความ
เข้าใจหลักการ แนวคิด และทฤษฎีในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความตระหนักและใช้
เป็นทิศทางในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ส่วนสภาพการดำเนินงานของ
สถานศึกษามีการพัฒนา การบริหาร การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการ
การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมผู้ปกครอง และการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.98 โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาปฏิบัติมากที่สุด

2. การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็ก
ปฐมวัย พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่มี
ประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยยุทธศาสตร์
6 ด้านคือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหาร ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาหลักสูตร
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาครู ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ด้าน
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยมี
โครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ จำนวน 28 โครงการ เป็นกลยุทธ์ดำเนินการ

3. การทดลองใช้และประเมินผลการใช้ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
พัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบ
การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน
และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ของการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
พัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.25 สูงกว่า ก่อน
การใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับ
ค่าเฉลี่ย 2.76 และผลการประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย หลังการใช้
รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า นักเรียนกลุ่ม
ทดลองมีผลการประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้านคือ ใช้ภาษาสื่อสาร
เหมาะสมกับวัย ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาเหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและ
ความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ โดยภาพรวม
อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 2.53 สูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม ที่มีระดับค่าเฉลี่ย 2.26 อย่างมีระดับ

นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา
ของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น
ทุกด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : A Model of Educational Institution Administration for Cognitive Development of Children in Early Childhood

Author : Ukrit Chamnanprai **Degree :** Ph.D. (Regional Development Strategies)

Advisors : Dr. Pusit Boontongtherng Chairman
Asst.Prof.Dr. Rangsan Singhalert Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2012

ABSTRACT

This research had the objectives to: 1. study the state of operation of educational institutions that offered early childhood education and had efficient cognitive development of children in early childhood; 2. build a model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood and 3. experiment with the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood and evaluate the results of the experiment as well as evaluate the children's cognitive development. The key informants were 10 educational administrators and teachers from 2 areas that comprised: 1) educational institutions that offered early childhood education and had efficient cognitive development under Bangkok Office of Elementary Education Service Area and under Nakhonpathom Office of Elementary Education Service Area 1; 2) informants who gave data relating to building the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood consisted of 5 educational administrators, 5 teachers, 10 parents, 3 academicians/educational supervisors, and 2 experts/university lecturers, totally 25 persons; 3) informants who gave data relating to the experiment and evaluation of the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood were from 2 schools in Khon Kaen Office of Elementary Education Service Area 2. The informants consisted of 2 educational institution administrators, 6 teachers, 5 parents, totally 13 persons. In addition, there were 30 kindergarten 2 students from the experimental schools and 18 kindergarten 2 students from

the controlled schools, totally 48 students. The instruments were composed of a checklist, a rating scale questionnaire, and an open-ended questionnaire. The quantitative data were analyzed with a computer program. The qualitative data employed a content analysis and a form for evaluation of children in early childhood.

The results of the research are summarized as follows:

1. From the study of the state of operation of educational institutions that offered early childhood education and had efficient cognitive development, it was found that the educational institutions possessed knowledge and understanding of principles, ideas, and theories in effective organization of early childhood education. They realized and used such knowledge and understanding to gear the administration of early childhood education toward efficiency. In terms of the state of operation, the educational institutions developed the administration, teachers, curriculum, learning process, parents' participation, media and learning sources. On the whole, the operation was in the high level, with the average of 3.98. Especially, the administration of the educational institutions was practiced most.

2. In building the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood, it was found that the effective model of educational institution administration that affected early childhood cognitive development comprised 6 strategies. These are: the strategy of administration development; the strategy of curriculum development; the strategy of teacher development; the strategy of learning process development; the strategy of parents' participation; and the strategy of media and learning source development. There were 28 projects corresponding to the strategies and they were used as operational strategies.

3. In terms of the experiment and the evaluation of the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood, it was found that after the experiment and the evaluation of the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood, the average of the opinions of the administrators, teachers, and the parents on the success of the experiment of the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood was 3.25. This was higher than 2.76 which was the average of the opinions

before the experiment. Also, the results of the evaluation of the children's cognitive development after using the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood revealed that the experimental group yielded the results on the 4 aspects of cognitive development of children in early childhood - using language in communication according to the age, the ability to think and solve problems according to the age, having imagination and creative ideas, having good attitude toward learning and having skills in acquiring knowledge - on the whole, the average was 2.53. This was higher than the average 2.26 of the controlled group with statistical significance at the level of .05. This means the model of educational institution administration for cognitive development of children in early childhood was effective and resulted in a higher cognitive development of children in early childhood in all aspects.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY